

- a nyújtott szolgáltatások megfelelnek a CEN technikai szabványainak;
- objektív és megkülönböztetés-mentes kritériumok alapján vizsgálva a társaság rendelkezik a szükséges műszaki-szakmai és gazdasági-pénzügyi kapacitással.

2.7.2.1 A holdingalapok 2007–2015-ös időszakra vonatkozó operatív programját meghatározó megállapodásokat pedig ki kell egészíteni olyan pontokkal, amelyek lehetővé teszik szankciók alkalmazását, egy-egy holdingalap felszámolását, a lekötött források felszabadítását nem hatékony, szabálytalan működés vagy súlyos kötelezettségszegés esetén. Az irányítást kétévenként ellenőrzésnek kell alávetni a regionális gazdasági és szociális partnerek segítségével, és a nemzeti központi hatóságokhoz, az Európai Parlamenthez az EGSZB-hez és a Régiók Bizottságához eljuttatandó jelentések közzétételére átlátható eljárásokat kell alkalmazni.

Brüsszel, 2006. március 15.

2.7.3 Azok számára a másik tagállamban vagy a közszereződésekről szóló megállapodást aláírt országban honos pénzügyi intézmények vagy konzorciumok számára, amelyek bizonyítják, hogy megfelelnek az összes követelménynek, a WTO-megállapodás mellékletében foglaltak értelmében a hazai résztvevőkkel azonos feltételek mellett engedélyezni kell a részvételt, az érintett országok jogszabályainak megfelelő dokumentumok alapján.

2.7.4 Ezeknek a rendelkezéseknek a közvetítő hitelezési intézmények engedélyezési eljárására is vonatkozniuk kell: a megfelelő gazdasági és szociális partnerek képviselőivel közösen kidolgozott, rendszeres teljesítményellenőrzési eljárásoknak kell őket alávetni, és az engedélyüket is rendszeres időközönként felül kell vizsgálni. Az engedélyezett elemek egy részének cseréjét háromévente mindenképpen biztosítani kell.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Anne-Marie SIGMUND

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Az Európai Bizottság EK, Euratom rendeletének tervezete az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 2342/2002/EK, Euratom rendelet módosításáról”

SEC(2005) 1240 final

(2006/C 110/09)

2005. október 12-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Gazdasági és Monetáris Unió, gazdasági és társadalmi kohézió” szekció véleményét 2006. február 24-én elfogadta. (Előadó: Umberto BURANI)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. március 15–16-án tartott 425. plenáris ülésén (a március 15-i ülésnapon) 146 szavazattal 1 ellenében, 1 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések

1.1 AZ EGSZB elismeréssel adózik az Európai Bizottságnak az adminisztratív eljárások egyszerűsítése érdekében végzett összetett és gondos munkájáért; ugyanakkor egyfajta **ellentmondást** vél felfedezni **az indokolás elején tett kijelentés** („az alábbi rendelettervezet ... a jelenlegi költségvetési rendelet szerint bevezethető *technikai* módosításokról szól”) **és számos rendelkezés konkrét hatóköre között.**

1.1.1 A vállalatokkal és a polgárokkal fenntartott kapcsolatokra vonatkozó „technikai” módosítások közül jó néhány „politikai” értelemmel és hatással bír: a nagyobb átláthatóság, az eljárások felgyorsítása, a gyorsabb válaszadás, a szociális partnerek felé tanúsított nagyobb bizalom a közigazgatás

„magatartásában” tapasztalható és mindenképpen üdvözlendő fejlődés megannyi jele.

1.2 Másrészt viszont az EGSZB nem tekinthet el attól, hogy felhívja a figyelmet a **szükséges óvatosságra**: a szociális partnereknek való kedvezés kívánságát nem szabad elválasztani attól a megfontolástól, hogy a közpénzek kezelői számára határt kell szabni a rugalmasságnak: ezt a határt pedig a lehetséges veszteségekhez mért biztos megtakarítás mutatja, vagy másként fogalmazva, a **kockázatszámításnak** nevezett nehéz, de szükséges feladat. A közpénzek kezelői számára a népszerűtlenség kockázatát hozhatja magával ez a feladat, de csak ez tűnik ésszerűen járható útnak.

2. Háttér

2.1 A vizsgált dokumentum a jelenleg hatályos 1605/2002-es **költségvetési rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályokat** állapítja meg, de figyelembe veszi – a végrehajtási idő lerövidítése céljából – a költségvetési rendeletről ⁽¹⁾ szóló új tanácsi rendeletre tett javaslatban bevezetett, jelenleg elfogadás alatt álló több technikai módosítást is. Erről a most érvényben levő dokumentumról az EGSZB már készített vélemény⁽²⁾.

2.2 Az előző véleményben követett módszerrel egyezően az EGSZB tartózkodik a tisztán könyvviteli szempontok véleményezésétől. Ennek elvégzésére a szakmai hozzáértéssel és közvetlen tapasztalattal rendelkező intézményi szervek inkább hivatottak. A korábbiakkal egyezően azon pontokra összpontosítunk, melyek az európai intézményekkel kapcsolatban álló harmadik felekre (civil szervezetekre) is kihatással lehetnek.

2.3 A könyvviteli elvek közül három – azaz az egységesség, az évenkéntiség és az elszámolási egység elve – nem változik lényegileg, hanem csak módosul vagy pontosítást nyer; a negyedik elv, azaz a **hatékony és eredményes pénzgazdálkodás** esetében a rendeletre vonatkozó javaslat a már most alkalmazott kritériumokon alapul, de jobban részletezi az előzetes értékelés tartalmát, és pontosítja az előzetes, az időközi, illetve az utólagos értékelés hatókörét az arányosság elvének fényében. Az EGSZB látja az Európai Bizottság kifejezett szándékát az értékelési prioritások „újrafogalmazására” „annak érdekében, hogy a gazdaságra és a polgárokat ténylegesen ható javaslatokra összpontosítson”: ezt a kijelentést csak teljes megelégedéssel lehet nyugtázni.

2.4 A gazdaság és a polgárok elvárásainak való megfelelés vágyától vezérelve, de a lehető legnagyobb gondot fordítva a közpénzek ésszerű felhasználására is, az Európai Bizottság aláhúzza annak szükségességét, hogy az *értékelésbe* be kell vonni a kísérleti projekteket és az előkészítő intézkedéseket is, amennyiben lesz programként való folytatásuk. Ugyanakkor az eljárások egyszerűsítésének érdekében az értékelés duplikálódását el kell kerülni, ha a projekteket vagy fellépéseket már értékelték, így például abban az esetben, ha a feladatok megoszlanak az Európai Bizottság és a tagállamok között.

3. Általános észrevételek

3.1 Az EGSZB-nek a rendeletre vonatkozó javaslatról szóló fent idézett véleményében megfogalmazott észrevételei természetesen a végrehajtás módozataira is érvényesek: egyrészt csak üdvözölni lehet az eljárások vonatkozásában elfogadott egyszerűsítéseket és a szabályok alkalmazásával kapcsolatos nagyobb rugalmasságot, másrészt viszont nem lenne elfogadható az a tendencia, hogy egy előre meghatározott küszöbérték alá eső minden összeget „alacsonynak” tekintsünk. Más szavakkal kifejezve az EGSZB amellett van, hogy emeljék meg azt az összehatárt, amely alatt az eljárások leegyszerűsödnek. Ez viszont nem járhat azzal, hogy rugalmasabbá válik a figyelem és a kiadások ellenőrzésének szintje abból a meggyőződésből kifo-

lyólag, hogy egy esetleges anyagi kár gyakorlatilag hatástalan maradna a költségvetés egészére nézve.

3.2 Anélkül, hogy a közkerölcs túl gyakran felhánytorgatott elveire akarna itt hivatkozni, az EGSZB mégis fel kívánja hívni a figyelmet arra, hogy a „csekély” összegűnek tekintett kiadások szabályszerűségére fordított figyelem csökkenése milyen veszélyeket hordoz a pályázatok és támogatások esetében. Az eljárások felgyorsítása nem szabad, hogy azt a benyomást keltse az állampolgároknak, hogy lehetőség van nem egészen törvényes módon közpénzekhez jutni: egy ilyenfajta benyomás súlyos csapást jelentene az Európáról kialakított kép számára.

3.3 A már meglévő vagy még később bevezetendő egyszerűsítések helyességével vagy „gyöngéivel” kapcsolatosan az EGSZB szerint hasznos ellenőrzési módszer lehet az OLAF jelentéseinek figyelmes áttanulmányozása az Európai Bizottság számviteli hatóságai részéről: a felfedett csalásokkal kapcsolatos részletek értékes iránymutatásokkal szolgálhatnak.

4. Különleges észrevételek

4.1 Az új 85a. cikk harmadik felek **fellebbezéséről szól az Európai Bizottság** pénzbírságot, kényszerítő bírságot vagy egyéb bírságot kiszabó **határozata ellen:** az Európai Bizottság érdekeinek védelme céljából a könyvvizsgáló köteles a fellebbezőtől a szóban forgó összeg időleges letétbehelyezését igényelni, vagy alternatívaként pénzügyi biztosíték nyújtását (kezesítést) kérni. A biztosítéknak tartalmaznia kell azt, hogy a fellebbezés elutasítása esetén a kezes azonnal, feltétel nélkül és első felszólításra kifizeti az ajánlatkérő által követelt összeget. Technikailag az első felszólításra végrehajtandó készfizető kezeségről van szó, mely a pályázatok során sok ajánlatkérő által elfogadott „*solve et repete*” (fizess és utána kérj) elvet követi.

4.1.1 Az EGSZB-nek nincsenek külön ellenvetései e biztosítéki formával szemben. Mindössze annyit észrevételez, hogy az első felszólításra végrehajtandó készfizető kezesesség költségeiből az egyszerű kezesesnél, a díjak pedig a biztosíték érvényességi idejével arányosan vannak megállapítva. A fellebbezőt terhelő díjakat figyelembe véve a **fellebbezések vizsgálati eljárásait** az ésszerűség szerint a mostanihoz képest fel kellene gyorsítani. Ezt az egyes szociális partnerek által nehezített kérdést – bár nem vonatkozik közvetlenül a pénzügyi szabályzatra, sem annak végrehajtási módzataira – figyelmesen meg kellene vizsgálni az ajánlatkérő hatóság és a harmadik felek viszonyának keretén belül.

4.2 Az új 90. cikk többek között úgy rendelkezik, hogy **ágazati programokhoz kapcsolódó közbeszerzések és támogatások** esetén az éves munkaprogramok jóváhagyása önmagában felér a kiadási kötelezettségvállalásnak a közösségi költségvetésbe való beírásához szükséges **finanszírozási döntéssel**. Ez az intézkedés, bár belső könyvelési-adminisztratív jellegű, felgyorsíthatja a pénzek elosztásának folyamatát, és az EGSZB szerint kedvező hatással lehet a hitelezőkre és a kedvezményezettek egyaránt.

⁽¹⁾ COM(2005) 181 final

⁽²⁾ HL C 28., 2006.2.3., 83. o.

4.3 A 129. cikk értelmében a meghatározott küszöbérték alatti értékű **közbeszerzések kezelését** könnyíteni kell. A gyakorlatban, ha a szóban forgó összegek nem jelentősek, az adminisztráció „**tárgyalásos eljáráshoz**” (vagy világosabban fogalmazva magántárgyaláshoz) folyamodhat több pályázó felkérését követően, pontosabban:

- 60 000 euróval megegyező vagy annál kisebb érték esetén öt pályázó;
- 25 000 euróval megegyező vagy annál kisebb érték esetén három pályázó;
- 3 500 euróval megegyező vagy annál kisebb érték esetén egyetlen pályázó ajánlattétele is megengedett;

Gyakorlatilag az új rendelkezés nem hoz újat, mindössze megemeli és naprakésszé teszi az előző normákban meghatározott határértékeket.

4.3.1 A 130. és 134. cikk viszont **néhány egyszerűsítést** vezet be. Az első értelmében a 60 000 eurónál kisebb közbeszerzések esetén az ajánlatkérő „a versenytárgyalási dokumentáció tartalmát **a feltétlenül szükségesre korlátozhatja**” (természetesen a saját kritériumai és felelőssége szerint); a második értelmében a pályázaton való részvételhez szükséges feltételeket bizonyító dokumentáció helyettesíthető **becsületbeli nyilatkozattal** is, de az ajánlattevő az eljárás későbbi szakaszában kérheti az eredeti nyilatkozat hitelességének bizonyítását

4.3.2 A 134. cikkben szereplő másik egyszerűsítés szerint **felmentés kapható a dokumentáció bemutatása alól**, amennyiben a pályázó ugyanazon vagy más ajánlatkérő más beszerzési eljárásában hat hónappal nem régebben már beadta a dokumentációt. Ebben az esetben is becsületbeli nyilatkozat helyettesíti a dokumentációt.

4.3.3 A 135. cikk további könnyítéseket irányoz elő a pályázók pénzügyi, gazdasági, műszaki és szakmai képességeit igazoló dokumentációval kapcsolatban. Ez a cikk ugyanis úgy rendelkezik, hogy az ajánlatkérő a kockázatok felmérését követően úgy határozhat, hogy **nem kéri ezt a dokumentációt**. Ez a lehetőség azonban a 60 000 euróval megegyező vagy annál kisebb értékű szerződésekre korlátozódik akkor, amikor a szerződés kedvezményezettje maga az ajánlatkérő; amikor a kedvezményezett egy harmadik fél, a kérdéses összeg más is lehet az esetek függvényében. A dokumentációról való lemondás esetében további korlátozást jelent az előfinanszírozásra vagy a köztes kifizetésekre vonatkozó tiltás: ez biztosíték az ajánlattevő részére, de a másik felet is korlátozza, amennyiben lehet, hogy mégis inkább a dokumentáció bemutatása mellett dönt egy esetleges súlyos pénzügyi teher elkerülése végett.

4.3.4 Az EGSZB mindezen rendelkezéseket helyesli, amennyiben azok a szerződések odaítélése során követett – a pályázók és az ajánlattevő számára egyaránt költséges – eljárások könnyítését szolgálják viszonylag szerény összegek esetén; ugyanakkor felhívja a figyelmet arra, hogy fokozott éberségre van szükség az esetleges visszaélések elkerülése érdekében,

hiszen ezek annál vonzóbbak, minél rugalmasabbak az eljárások.

4.4 A támogatásokkal kapcsolatos végrehajtási módokat tárgyalása a többi szociális partner felé való nyitottság szellemében történik úgy, hogy figyelembe veszik – amennyire ez a rendelkezések összességéből kikövetkeztethető – a kedvezményezettek sajátos természetét. Első intézkedésként a 164. cikk előíranyozza azt, hogy 25 000 euróval megegyező vagy annál alacsonyabb összegek esetében az utalványozónak lehetősége van **rendkívüli módon egyszerűsített dokumentációt** kérni. Az EGSZB üdvözli ezt az eljárást, ugyanakkor nem mulaszthatja el felvetni egyrészt az utalványozóra nehezedő hatalmas felelősséget, másrészt pedig annak veszélyét, hogy bizonyos esetekben a könnyítést éppen a felelősség vállalásával kapcsolatos – érthető – habozás teheti semmissé.

4.5 Több egyéb rendelkezés célja a **közösségi alapokhoz való hozzáférés könnyítése vagy megnyitása** különböző típusú intézmények számára. A 168. cikk arra korlátozódik, hogy e célból – **de iure vagy de facto monopolhelyzetben** levő szervezetek számára – formalitásokat nélkülöző egyszerű vizsgálatot követel meg, melynek eredménye az utalványozó által megindokolt nyilatkozat. A 162. cikk, mely korábban – megújítás esetén nem csökkenő – működési támogatásokról szólt **általános európai érdekekre** vonatkozó célokat követő szervezetek számára, most kiszélesíti a lehetséges kedvezményezettek körét a kutatás és innováció, valamint az állampolgári részvétel előmozdításának terén tevékenykedő szervezetekre. A 172. cikk megengedi az utalványozónak, hogy a **természetbeni társfinanszírozást** (mint például az önkéntes munkát) a finanszírozott intézmény apportjaként számítsa be.

4.5.1 Az EGSZB kedvezően ítéli meg mindezen rendelkezéseket, de még egyszer emlékeztet arra, hogy a szabályok rugalmassága kockázatokkal jár a közösségi költségvetés számára, további felelősséget ruház az utalványozókra és megerősített ellenőrzést tesz szükségessé.

4.6 Egy sor más rendelkezés az **eljárások egyszerűsítését** célozza: valamennyi oktatási intézmény (és nem csupán, mint a múltban, a közép- és felsőoktatási intézmények) mentesül a **pénzügyi kapacitás ellenőrzése** alól (176. cikk); a 25 000 eurónál alacsonyabb értékű támogatások esetében az utalványozónak lehetősége van korlátozott számú elemet tartalmazó megállapodás megfogalmazására (164. cikk). Ezen felül a 173. cikk a 750 000 eurónál alacsonyabb értékű támogatási megállapodások esetében felmentést ad a **külső ellenőrzés bizonyításának kötelezettsége** alól, és ugyanez vonatkozik a 100 000 eurónál kisebb értékű intézkedésekről kötött megállapodásokra, valamint a közös felelősséget vállaló kedvezményezettek által közösen aláírt megállapodásokra is.

4.6.1 Az EGSZB megérti az eljárások maximális egyszerűsítésére irányuló akaratot, és elviekben csak támogatni tudja azt. Ugyanakkor felteszi magának azt a kérdést, hogy nem megyünk-e túl messzire ebben az irányban: egy dolog ugyanis az, hogy felmentjük a kedvezményezetteket a költséges és néha óriási mennyiségű dokumentáció bemutatása alól, más dolog

viszont lemondani a támogatottak pénzügyi helyzetének megismeréséről olyan esetekben, amikor – főleg a 173. cikkben említett esetekben – az összehatások egyértelműen túl magasaknak tűnnek. Az irányadó kritérium mindig a **helyes egyensúly** megtalálása kell, hogy legyen a **várt haszon** (idő- és pénzmegtakarítás az Európai Bizottság és az állampolgárok számára) és a **lehetséges költségek között** (közpenzek elvesztése a valószínűség és a kockázat nagysága alapján kiszámítva)

4.7 A **kockázatok óvatos számbavételének** az előző pontban említett kritériuma viszont, úgy tűnik, elfogadásra került az **előfinanszírozás** vonatkozásában: **biztosítékot** (kezeség formájában vagy másként) igényelnek ugyanis általában a támogatás értékét elérő minden előfinanszírozásra, valamint a támogatás értékének 80 %-át meghaladó és 60 000 eurónál magasabb összegű előfinanszírozásokra is.

4.7.1 Az EGSZB úgy látja, hogy a fenti szabályt az óvatosságnak a 3.6.1. pontban említett egészséges kritériumai ihlették; de felteszi a kérdést, hogy ugyanezen kritériumokat nem lehetett volna-e a tényleges támogatások esetében is elfogadni (például a 3.6. pontban említett esetekben), mivel az **előfinan-**

szírozás és a támogatás közötti különbség a konkrét kockázat szempontjából – még ha létezik is néhány, egyes esetekben jelentős kivétel – igen gyakran inkább adminisztratív, mintsem valós természetű.

4.8 A 165. cikk egy teljesen elfogadható, még ha a múltban nem is mindig követett kritériumot vezet be: ha a támogatások kedvezményezettjei **általános európai érdekeket szolgáló szervezetek**, az Európai Bizottságnak **joga van** a kérdéses szervezetek költségvetésében való részvételének százalékos arányában **beszedni az éves haszonrészt**. Ez a rendelkezés viszont csak azokban az esetekben érvényes, amikor a szóban forgó szervezetek költségvetésének fennmaradó részét a **tagállamok hatóságai finanszírozzák**, melyek szintén kötelesek beszédni a hozzájárulásukkal arányos éves haszonrészt.

4.8.1 Az EGSZB teljesen egyetért ezzel a szabállyal, de habozik elhinni, hogy a szöveg megfogalmazása szerint ne lenne előirányozva a haszonnak az Európai Bizottság részéről történő beszedése azokban az esetekben is, amikor a költségvetés fennmaradó részét nem a közszféra, hanem magánintézmények állják.

Brüsszel, 2006. március 15.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Anne-Marie SIGMUND

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Megújuló nyersanyagok – az alapanyagként történő és energetikai hasznosítás fejlesztési perspektívái”

(2006/C 110/10)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2005. július 14-én úgy határozott, hogy Működési Szabályzata 29. cikkének (2) bekezdése alapján véleményt dolgoz ki a következő tárgyban: „Megújuló nyersanyagok – Az alapanyagként történő és energetikai hasznosítás fejlesztési perspektívái”.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció véleményét 2006. február 27-én elfogadta. (Előadó: Bernd VOSS)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. március 15–16-án tartott 425. plenáris ülésén (a március 15-i ülésnapon) 95 szavazattal 19 ellenében, 15 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt:

1. Következtetések és ajánlások

1.1 A **lisszaboni stratégia** újraélesztése rögzítette a fenntarthatóság kritériumait az EU politikájának elsőrendű célkitűzései között. Az EGSZB véleménye szerint ez a megújuló nyersanyagokról szóló saját kezdeményezésű vélemény fontos kapcsolódási pontokon adhat lendületet:

– fenntartható, környezetbarát, munkahelyeket teremtő nyersanyagbázis Európa régióiban;

– Európa mint dinamikus, tudásalapú, növekvő világméretű kereslettel összekapcsolódó jövőorientált technológiákkal rendelkező gazdasági térség;

– biztonság- és fejlesztéspolitikai követelmények szigorítása fenntartható megoldások eléréséhez;

– a nyersanyagok biztosítása és diverzifikálása Európában;

– a más nyersanyagokra való áttérés mint éghajlatvédelmi stratégia, illetve a biodiverzitás biztosítása.